

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap		13.5.2016

Sign.	Eksp. til:
-------	------------

Søknad om landingstillatelse i Saltdal kommune – Bjørneprosjektet

Foreliggende dokumenter:

Søknad om dispensasjon fra lov om motorferdsel i utmark datert 2.5.2016

Sakens bakgrunn

Det Skandinaviske bjørneprosjektet v/prosjektleder Jon Swenson søker om dispensasjon etter § 6 i motorferdselloven for start og landing med helikopter under eventuell merking av bjørn i Saltdal kommune. Søknaden gjelder i tidsrommet 1. mai til 31. august 2016. Det opplyses om at hver fangst begrenser seg til 1—2 starter og landinger med helikopter, og at de vil legge opp fangstarbeidet i samarbeid med kommunen. Videre vil lensmannen bli informert, og grunneiere blir kontaktet for å få landingstillatelse.

Det skandinaviske bjørneprosjektet har pågått over flere år som et samarbeidsprosjekt mellom Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Norsk institutt for naturforskning, Miljødirektoratet, Naturvårdsverket og Svenska jägareförbundet. Prosjektets hovedmålsetting er å dokumentere forplantning og dødelighet blant binner generelt og utvandring og etablering hos unge binner, samt testing av overvåkingsmetoder.

Prosjektet opplyser at signaler fra en tidligere radiomerket binne er registrert i Saltdal i vår, men senderen ligger i ro, og de er vet derfor enda ikke om senderen sitter på binna eller om den har ramlet av og ligger under snøen. På grunn av at bjørner som ligger i hi er meget ømfintlig for forstyrrelser ønsker de ikke å si noe om hvor i kommunen bjørnen ligger.

I epost fra Fylkesmannen i Nordland får vi opplyst følgende: *Bjørnen ble født i Sverige i et kull med tre binneunger i 2008. Alle tre ungene samt mora ble merket i 2009, rett øst for Mavas. Familiegruppen med mora og ungene har vært så vidt i Norge, ettersom moras leveområde grenset inn til norskegrensen. Av det tre ungene er det bare den aktuelle bjørnen som har prosjekt-id BD225 som vi antar kan være i live. Bjørnen er etter at den ble skilt fra mora registrert ved et flertall DNA-funn i Saltdal, sist i september 2014. I oktober 2014 ble bjørnen lokalisert på svensk side ved Mavas, og lå trolig i hi der vinteren 2014/2015. Det var ingen observasjoner, DNA eller peiledata på bjørnen i 2015, før bjørneprosjektet fikk et peileresultat den 5. desember 2015 i tilknytning til andre oppdrag. Peilingen indikerte at senderen var på norsk side av grensen i Saltdal. Ytterligere søk og lokalisering ble gjennomført 30. mars 2016,*

også dette i tilknytning til andre oppdrag. Hvor i kommunen bjørnen eventuelt befinner seg fremgår ikke av opplysningene fra Fylkesmannen.

Hjemmelsgrunnlaget

Motorferdselloven

§ 1. (formål).

Formålet med denne lov er ut fra et samfunnsmessig helhetssyn å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

§ 6. (tillatelser etter søknad).

Når særlige grunner foreligger, kan kommunen gi tillatelse til bruk av motorfartøy eller luftfartøy som ellers ikke kan finne sted etter denne lov eller med hjemmel i loven.

Tillatelse etter første ledd kan gis for bestemte høve eller for bestemte tidsrom. Kommunen kan sette vilkår for tillatelsen.

Kommunens vedtak kan påklages til fylkesmannen.

Reindriftsloven

§ 63. *Grunneier eller annen bruksberettiget må ikke utnytte eiendom i reinbeiteområde på en slik måte at det er til vesentlig skade eller ulempe for reindriftsutøvelsen. Senest 3 uker før det iverksettes tiltak som kan bli til vesentlig skade eller ulempe for reindriftsutøvelsen, skal styret i reinbeitedistriktet varsles om dette.*

§ 65. *Enhver som ferdes i område hvor det beiter rein plikter å vise hensyn og opptre med varsomhet slik at reinen ikke unødig uroes eller skremmes. Det skal vises særlig hensyn i forbindelse med reinens brunsttid og kalving, og når det foregår arbeid med reinen.*

Naturmangfoldloven

§ 7. (prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet... Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Vurdering

Landingstillatelse med helikopter faller inn under motorferdsellovens bestemmelser, og søknaden vurderes etter motorferdselloven § 6. Bestemmelsen åpner for at kommunen etter søknad, og når særlig grunner foreligger, kan gi tillatelse til motorferdsel som ellers ikke kan finne sted etter loven. Vurderingene skal ta utgangspunkt i formålet med loven som blant annet er å utifra et samfunnsmessig helhetssyn regulere motorferdsel i utmark med sikte på å verne naturmiljøet.

Det er bare adgang til å gi dispensasjon i spesielle tilfeller, jf. begrepet «særlige grunner». Det er altså av betydning om motorferdselen er nødvendig og har et nytteformål. Søknaden gjelder en spesiell situasjon der en radiomerket bjørn trolig befinner seg i kommunen, og skal settes på ny sender. Dersom bjørn skal lokaliseres, bedøves og merkes, må nødvendig personell til å gjennomføre jobben komme seg raskt til stedet. Helikoptertransport er i dette tilfellet den mest hensiktsmessige transportmetoden. Motorferdselen har et samfunnsnyttig formål; å øke kunnskapen om bjørn i Skandinavia. Utifra dette anser Saltdal kommune kravet om «særlige grunner» for oppfylt, og det vil derfor bero på et fritt forvaltningsmessig skjønn om det skal gis tillatelse.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 er prinsippene i lovens §§ 8 til 12 lagt til grunn som retningslinjer for vurderinger knyttet mot naturmiljøet. Et grunnleggende krav i disse bestemmelsene er at alle beslutninger skal bygge på kunnskap om naturmangfoldet og hvordan et planlagt tiltak påvirker naturmangfoldet (§ 8). Det skal gjøres en vurdering av den samlede belastningen som naturmangfoldet blir, eller vil bli, utsatt for (§ 10). Vet man lite om virkningene av tiltaket, skal føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i saken (§ 9).

Av hensyn til forstyrrelser på eventuell binne-lokalitet ønsker ikke søker å oppgi eksakt lokalitet hvor landing med helikopter kan være aktuelt. Vi har i dialog med prosjektleder påpekt utfordringene dette gir kommunen i forhold til vurderinger etter naturmangfoldloven, og har pr telefon fått opplyst at det aktuelle området ligger sør for Balvatn i Junkerdal nasjonalpark.

§ 8 anses som hovedregel oppfylt ved at man legger til grunn eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Naturmangfoldet i kommunen er godt kartlagt, og vi har god oversikt over dette. Det er registrert flere sårbare og truede arter i kommunen, som hekkeområder for rødlistede og sårbare ande- og vadefugler samt kongeørn og jaktfalk. Landing med helikopter i nærheten av reirlokaltet tidlig i hekketida kan medføre at eventuell hekking mislykkes. Siden vi ikke vet eksakt hvor landing vil kunne skje, har vi ikke tilstrekkelig kunnskap til å kunne vurdere mulige hekkelokaliteter opp mot landingsplass. Det må på bakgrunn av dette legges stor vekt på før-var-prinsippet. For å unngå at det skjer vesentlig skade på naturmangfoldet, bør det derfor sette vilkår om at prosjektet innhenter opplysninger om eventuelle sårbare fuglearter i området, og tilpasser sin aktivitet slik at forstyrrelser i tidlig hekketid unngås, slik at faren for skade reduseres.

Etter en samlet vurdering, og med slike vilkår, kan en tillatelse etter motorferdsellovens § 6 innvilges med liten sannsynlighet for at det skjer vesentlig skade på naturmangfoldet.

I forhold til aktivitet tidlig i den omsøkte perioden vil Saltdal kommune presisere viktigheten av at det tas særlig hensyn til reindriftsnæringa i den sårbare kalvingsperioden jf. § 65 i reindriftsloven.

Rådmannens innstilling

Det Skandinaviske bjørneprosjektet v/prosjektleder Jon Swenson gis tillatelse etter § 6 i motorferdselloven for start og landing med helikopter under eventuell merking av bjørn i Saltdal kommune. Tillatelsen gjelder i tidsrommet 13. mai til 31. august 2016. Hver fangst skal begrense seg til 1—2 starter og landinger med helikopter, og fangstarbeidet skal legges opp i samarbeid med kommunen. Videre skal lensmannen bli informert, og Nasjonalparkstyret og grunneiere kontaktes for å få nødvendige tillatelser.

Dispensasjonen er vurdert etter prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12. Det settes som vilkår at prosjektet må gjøre seg kjent med lokaliteter for sårbare fuglearter, og eventuelt unngå aktivitet i den mest sårbare hekkeperioden. Med slike vilkår, kan en tillatelse etter motorferdsellovens § 6 innvilges med liten sannsynlighet for at det skjer vesentlig skade på naturmangfoldet.

Vi viser for øvrig til reindriftslovens § 65, og forventer at det vises særlige hensyn i henhold til rein i kalvingsperioden.